

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei

Având în vedere contextul actual caracterizat de efectele resimțite în sectorul agricol urmare a războiului declanșat de Rusia împotriva Ucrainei începând cu luna februarie a anului 2022, precum și faptul că în anul 2023 fermierii s-au confruntat cu seceta pedologică care s-a manifestat cu un caracter puternic până la extrem, pe areale agricole extinse la nivel național, care a afectat suprafețe semnificative cu culturi / plantații producând pagube însemnate la nivelul recoltelor obținute în anul 2023 pe aceste suprafețe,

raportat la faptul că analizele realizate și informările semnalate de către Administrația Națională de Meteorologie subliniază și evidențiază manifestarea fenomenului de secetă pedologică în agricultură, iar pentru argumentare se prezintă în continuare, în sinteză, situația temperaturilor, a precipitațiilor și a rezervei de apă din sol din lunile ianuarie, aprilie, iulie și octombrie 2023, cuprinse în aceste analize și informări:

- în luna ianuarie 2023 a predominat un regim termic al aerului mai ridicat decât în mod obișnuit la nivelul întregii țări, chiar deosebit de ridicat la începutul perioadei;
- în luna aprilie 2023 a predominat o alternanță de zile normale sub aspect termic, cu perioade în care vremea a fost mai rece decât în mod obișnuit, pe întreg teritoriul agricol. Instabilitatea atmosferică s-a manifestat prin ploi locale sub formă de aversă, acestea fiind însoțite de descărcări electrice, căderi de grindină și intensificări temporare ale vântului, în cea mai mare parte a țării;
- luna iulie 2023 s-a caracterizat printr-un regim termic al aerului în general mai cald în majoritatea regiunilor agricole, chiar canicular în zonele de câmpie din sudul țării, cu alternanțe scurte de zile în care abaterile termice au fost negative comparativ cu normele de referință și intervale în care a predominat o vreme normală din punct de vedere termic;
- pe parcursul lunii octombrie 2023 a predominat un regim termic al aerului mai ridicat decât în mod obișnuit la nivelul întregii țări, chiar deosebit de ridicat în zonele sudice și estice. Sub aspect pluviometric, precipitațiile înregistrate au fost reduse cantitativ și chiar absente în aproape toate regiunile, exceptând unele areale agricole din vestul, nordul și centrul țării, unde s-au înregistrat cantități de apă mai însemnate.

deoarece în condițiile prezentate, de manifestare a fenomenului de secetă pedologică pe areale agricole extinse la nivel național, producțiile culturilor / plantațiilor au fost afectate semnificativ, cu impact atât asupra asigurării necesarului de consum uman și pentru hrana animalelor, cât și asupra veniturilor fermierilor, date rezultate și din analiza comparativă a datelor și informațiilor Institutului Național de Statistică – Suprafața și producția agricolă vegetală- AGR109A - Productia agricola vegetala la principalele culturi, cu datele operative actuale ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Situația suprafețelor recoltate și a producțiilor obținute în anul 2023, potrivit cărora:

- la cultura de porumb, producția totală a anului 2023 este redusă cu circa 30% față de producția totală medie a anilor 2019, 2020 și 2021;
- la cultura de floarea-soarelui producția totală a anului 2023 este redusă cu circa 14% față de producția totală medie a anilor 2018, 2020 și 2021;
- la cultura de soia, producția totală a anului 2023 este redusă cu circa 9% față de producția medie totală a anilor 2019,2020 și 2021;

în considerarea faptului că din cauza fenomenului de secetă pedologică manifestat în anul 2023, pe areale agricole extinse la nivel național, dintre care se pot exemplifica, ale județelor Brăila, Buzău, Călărași, Constanța, Galați, Giurgiu, Ialomița, Teleorman, Tulcea, Vaslui, fără a se limita la acestea, producțiile medii la aceste culturi au fost deosebit de scăzute, cu procente de diminuare reprezentând între 35% și 70% față de producțiile medii la nivel național,

având în vedere impactul creat de seceta pedologică respectiv, imposibilitatea totală sau parțială de recoltare a culturilor / plantațiilor anului 2023, luând în considerare sezonalitatea activității agricole și domeniul vital pe care îl reprezintă agricultura pentru economie și populație, producătorii agricoli se confruntă cu o lipsă de lichidități care afectează economia prin diminuarea sau chiar lipsa veniturilor,

deoarece toate acestea riscă să genereze efecte sociale, datorate restrângerii activităților și desfacerii contractelor de muncă în domeniu, poate conduce la blocaje economice și financiare cu efecte asupra circulației monetare și a băncilor, dar mai ales are efecte directe asupra industriei alimentare românești, producătorii agricoli afectați de secetă fiind în imposibilitatea achitării obligațiilor, a onorării contractelor de arendă cu efecte asupra surselor de venit ale proprietarilor de teren agricol, a achitării ratelor scadente pentru finanțarea activităților curente în agricultură, a echipamentelor și utilajelor agricole, a terenurilor agricole și a spațiilor de depozitare,

luând în considerare că prin compromiterea totală sau parțială a culturilor ce se recoltează și neîncasarea sumelor aferente acestor producții, este periclitată înființarea noilor culturi de către fermieri, tocmai de aceea, pentru aceștia este imperios necesară prelungirea maturității finanțărilor și suspendarea plății obligațiilor prevăzute în contractele de credit, respectiv leasing, încheiate cu instituții de credit sau instituții financiare nebankare, cu o perioadă până la data de 31 decembrie 2024,

deoarece peste efectele grave generate de seceta pedologică din anul 2023, fermierii din România s-a confruntat și în anul 2023 cu efectele crizei geopolitice provocată de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, care a avut un impact deosebit de grav asupra sectoarelor agriculturii, prelucrării alimentelor, pescuitului și acvaculturii în statele member UE.

în condițiile în care situația a fost agravată de creșterea bruscă a costurilor de producție, în parte prin creșterea costurilor îngrășămintelor cu azot ca urmare a creșterii extreme a prețurilor la gaze naturale, dar și de utilizarea directă a energiei în procesele de producție agricolă, de pește sau de acvacultură, pentru fermierii autohtoni, creșterile de prețuri la resursele materiale agricole au generat rate scăzute de rentabilitate sau chiar pierderi în activitățile de producție agricolă vegetală, precum și de creștere a animalelor,

având în vedere că agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei și efectele sale directe și indirecte, au creat incertitudini economice semnificative, au perturbat fluxurile comerciale și lanțurile de aprovizionare și au condus la creșteri excepțional de mari și de neașteptate ale prețurilor, în special în ceea ce privește gazele naturale și energia electrică, dar și la numeroși alți factori de producție și la materii prime și bunuri primare.

toate aspectele menționate au condus la instaurarea și perpetuarea stăreii de dificultate în a răspunde provocărilor economice actuale, în care se află și în prezent o mare parte dintre întreprinderile care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, cu efecte directe în creșterea vulnerabilității financiare pe piață, diminuarea veniturilor pe fondul creșterii generale a costurilor de producție, imposibilitatea rambursării la termen a creditelor contractate cu instituții de credit sau instituții financiare nebankare./

raportat la faptul că aceste efecte luate împreună, au cauzat o perturbare gravă a economiei în toate statele membre, într-o gamă largă de sectoare economice, inclusiv în agricultura din România, cu efecte financiare negative grave asupra producătorilor agricoli autohtoni,

având în vedere necesitatea reglementării fără întârziere a acestor aspecte și ținând seama că nepromovarea în regim de urgență a prezentului proiect de act normativ, va avea consecințe negative prin:

- imposibilitatea îndeplinirii la termenele stabilite, de către producătorii agricoli, a obligațiilor contractuale asumate, prin neachitarea la termenele scadente a datoriilor către furnizorii creditori, leasing-uri, salarii, credite;
- supraîndatorarea și încetarea activității în agricultură;
- cedarea unei părți din terenurile lucrate, deținute în proprietate, creditorilor în contul datoriilor scadente și intensificarea amplitudinii fenomenului de acaparare a terenurilor agricole;
- lipsa resurelor financiare necesare producătorilor agricoli pentru achiziția resurselor materiale și efectuarea lucrărilor din campania agricolă următoare, cu impact negativ asupra realizării suprafețelor programate;
- impact social negativ major, cu posibil impact în abandonarea cultivării terenurilor agricole sau chiar faliment,
- vulnerabilitate accentuată a producătorilor agricoli autohtoni pe o piață agricolă concurențială,

deoarece este imperios necesară adoptarea în regim de urgență a prezentului proiect de act normativ prin care se propune stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei ceea ce permite soluționarea unor posibile stări litigioase între părți, datorate imposibilității îndeplinirii de către debitori a răspunderii contractuale către creditori,

având în vedere că proiectul normativ recunoaște problemele grave cu care se confruntă producătorii agricoli ca urmare a manifestării fenomenului de secetă pedologică în anul 2023, precum și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, se are în vedere un moratoriu în contractele de credit sau leasing ale producătorilor agricoli pentru o perioadă de până la 31 decembrie 2024, prin care se propune amânarea plății unor obligații contractuale ale debitorilor, respectiv ale producătorilor agricoli afectați, care pot solicita creditorilor suspendarea obligației de plată a creanțelor restante acumulate, precum și a ratelor scadente aferente împrumuturilor, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, acordate debitorilor,

întrucât elementele prezentate definesc un context excepțional și vizează interesele economice ale României,

în considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public și constituie situație de urgență, extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență

Art. 1 Prezenta ordonanță de urgență stabilește unele măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei.

Art. 2 În sensul prezentei ordonanțe de urgență, expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) creditori - instituții de credit definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și instituții financiare nebancare definite potrivit Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare, precum și sucursalele instituțiilor de credit și ale instituțiilor financiare nebancare din străinătate care desfășoară activitate pe teritoriul României;

b) debitori - producători agricoli persoane fizice, producători agricoli persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale constituite potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, producători agricoli persoane juridice, indiferent de statutul lor juridic sau de modul lor de organizare, întreprinderi mici și mijlocii constituite în baza Legii nr.346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, societățile agricole organizate în conformitate cu Legea nr.36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultura, cu modificările și completările ulterioare, societățile reglementate de Legea societăților nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, grupurile și organizațiile de producători recunoscute potrivit Ordonanței Guvernului nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.338/2005, cu modificările și completările ulterioare, cooperativele agricole organizate potrivit prevederilor Legii cooperăției agricole nr.566/2004, cu modificările și completările ulterioare, organismele /organizațiile de testare a soiurilor, de cercetare, respectiv universitățile, institutele și stațiunile de cercetare-dezvoltare din domeniul agricol, indiferent de statutul lor juridic sau de modul lor de finanțare, din contractele de credit, respectiv leasing, încheiate cu instituții de credit sau instituții financiare nebancare.

Art.3-(1) Prin derogare de la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 288/2010, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordonanței Guvernului nr. 51/1997 privind operațiunile de leasing și societățile de leasing, republicată, obligația de plată a datoriilor restante acumulate, precum și a ratelor scadente aferente împrumuturilor, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, datorate de debitori în anul 2023 către creditori până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, se suspendă la cererea debitorului pentru o perioadă de la o lună, dar nu mai târziu de 31.12.2024.

(2) Maturitatea contractelor, respectiv perioada maximă de creditare prevăzută în reglementările creditorilor poate fi depășită cu o perioadă egală cu durata suspendării obligației de plată.

(3) Pentru debitorii persoane fizice pentru care prelungirea maturității creditelor depășește limita de vârstă prevăzută prin reglementările creditorilor de acordare a creditelor, creditorii procedează la restructurarea creditelor cu încadrarea în limita de vârstă.

(4) De prevederile prezentei ordonanțe de urgență beneficiază debitorii care au încheiat un contract pentru obținerea unui credit utilizat pentru activități din agricultură și industrie alimentară, care nu a ajuns la maturitate și pentru care creditorul nu a declarat scadența anticipată, anterior intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(5) Măsura prevăzută la alin. (1) se acordă exclusiv debitorilor ale căror venituri au fost afectate direct sau indirect atât de situația gravă generată de manifestarea fenomenului de secetă pedologică în anul 2023, cât și de situația economică deosebit de dificilă existentă pe piața agricolă ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei.

(6) Dobanda datorată de debitori corespunzătoare sumelor scadente a căror plată este suspendată potrivit alin. (1) se capitalizează la soldul creditului existent la finele perioadei de suspendare. Capitalul astfel majorat se plătește eșalonat pe durata rămasă până la noua maturitate a creditelor, ulterior perioadei de suspendare. Comisioanele amânate la plată, în sold la finele perioadei de suspendare, se plătesc conform graficului revizuit, ulterior perioadei de suspendare.

Art.4-(1) Pentru a beneficia de suspendarea rambursării ratelor, dobânzilor și comisioanelor, debitorii trimit creditorilor o solicitare în acest sens, în format letric sau prin poșta electronică, la datele de contact precizate în contractul de credit sau printr-un alt canal de comunicare oferit de creditor, cel mai târziu până la 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Debitorul poate opta prin solicitarea transmisă creditorului să suspende obligația de plată a datoriilor restante, precum și ratelor scadente aferente împrumuturilor, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, pentru o perioadă care să nu depășească data de 31 decembrie 2024.

(3) Creditorul analizează solicitarea în condițiile prevăzute de prezenta ordonanță de urgență.

(4) Prelungirea duratei contractuale menționate la alin. (2) al art.4 produce efecte de la data comunicării aprobării solicitării de suspendare adresate creditorilor, pentru solicitările aprobate de creditori.

Art.5 Se suspendă rambursarea datoriilor restante, precum și a ratelor, dobânzilor și comisioanelor scadente, numai pentru creditele din contractele de credit, respectiv leasing, încheiate cu instituții de credit sau cu instituții financiare nebankare, care îndeplinesc următoarele condiții cumulative:

- a) au fost acordate până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, inclusiv;
- b) nu le-a fost declarată scadența anticipată până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, inclusiv;
- c) creditele au fost obținute pentru activități din agricultură și industrie alimentară.

Art.6-(1) Beneficiază de acordarea facilității de suspendare a obligației de plată a datoriilor restante, precum și a ratelor, dobânzilor și comisioanelor aferente creditului, debitorul care transmite creditorului cerere de suspendare în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe de urgență, însoțită de declarația pe propria răspundere și de documente justificative solicitate de creditori, că i-au fost afectate veniturile proprii și/sau veniturile aferente familiei debitorului, direct sau indirect, de situația gravă generată de manifestarea fenomenului de secetă pedologică și pe fondul situației din Ucraina și se află în imposibilitatea de a onora obligațiile de plată aferente creditului ca urmare a intervenției uneia/mai multora dintre următoarele cauze: diminuarea drastică a veniturilor urmare obținerii unor producții agricole vegetale reduse, a evoluției negative a prețurilor produselor agricole vegetale pe piață în anul 2023, imposibilității valorificării stocurilor de producție pe fondul situației din Ucraina, în special datorată unor fluxuri comerciale de produse similare din Ucraina urmare războiului declanșat de Rusia, la prețuri mult mai reduse, rentabilitate economică redusă sau chiar producție pe pierderi, datorate creșterii prețurilor la resursele materiale agricole în anii 2022 și 2023.

(2) Suspendarea obligației de plată a datoriilor restante acumulate, precum și a ratelor scadente aferente împrumuturilor, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, se solicită de către debitori dacă negocierile în acest sens cu creditorii au eșuat ori s-au prelungit pentru o perioadă nerezonabilă de timp.

(3) Creditorul analizează solicitarea formulată de debitor, verifică încadrarea creditului în condițiile prevăzute de prezenta ordonanță de urgență și ale prezentului articol și în termen de maximum 30 de zile calendaristice de la data primirii solicitării, comunică debitorului decizia sa de aprobare sau repingerea a cererii de suspendare a obligațiilor de plată.

(4) Decizia de aprobare conține și numărul de rate pentru care a fost solicitată de debitor și aprobată suspendarea la plată și se comunică debitorului în format letric sau prin poștă electronică, la datele de contact precizate în contractul de credit sau declarate de către client creditorului ulterior încheierii contractului de credit sau printr-un alt canal de comunicare oferit de creditor.

(4) Modificarea clauzelor contractuale ca efect al aprobării solicitării beneficiarului, în temeiul prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, se realizează prin încheierea de acte adiționale care cuprind clauzele contractuale modificate, inclusiv noul grafic de rambursare a creditului și graficul de rambursare a dobânzilor eșalonate, care se transmit de creditor debitorului în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea solicitării. Notificarea debitorului se realizează în format letric sau prin poșta electronică, la datele de contact precizate în contractul de credit sau declarate de către client creditorului ulterior încheierii contractului de credit. În graficul de rambursare a creditului, revizuit după acordarea facilității de suspendare a obligației de plată, rata de dobândă se menține la nivelul prevăzut în contractul de credit inițial încheiat între debitor și creditor

(5) Creditorul acordă facilitatea de suspendare a obligației debitorului de plată a creanțelor restante precum și la plata tuturor componentelor creditului respectiv rate de principal, dobânzi și comisioane, pe perioada stabilită conform opțiunii debitorului.

Art. 7 Prevederile prezentei ordonanțe de urgență se aplică până la data de 31 decembrie 2024.

PRIM-MINISTRU

ION – MARCEL CIOLACU